

Zonguldak Milletvekili Suat Başol'un, İhtiyarlık Sigortası Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi ile İhtiyarlık Sigortası Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı ve Çalışma, Adalet ve Ticaret komisyonları raporları (2/322, 1/240)

Zonguldak Milletvekili Suat Başol'un, İhtiyarlık Sigortası Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkında kanun teklifi (2/322)

24. XII. 1951

Türkiye Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılması hakkında kanun teklifimi ilişik olarak sunuyorum.

Gereken işlemin yapılmasını saygılarımla arz ederim.

Zonguldak Milletvekili
Suat Başol

GEREKÇE

İşçi Sigortaları Kanunu ile, bu kanunla alâkalı diğer kanunlar; daimî işçiler için (200) münavebeli işçiler için de yılda (160) iş günü kabul etmiş ve bu işçilerin hak ve hukukunu; daimî işçiler için yılda (200) münavebeli işçiler için de (160) iş günü yevmiesine istinat ettirmiştir. Halbuki :

Sigortalı olup da münavebeli işlerde çalışan işçiler bugün sadece Türkiye'de, yalnız Zonguldak Kömür Havzasında mevcuttur.

(15) bin daimî ve (A) ve (B) grubu namıyla vasıflandırılan (60) bin münavebeli işçinin Zonguldak Kömür Havzasındaki çalışma tarz ve sistemleri, yürürlükte bulunan sigorta kanunlarının emrettiği (160) iş gününe uymamakta ve bu yüzden binlerce Türk işçisi zarar görmekte ve kanundan faydalanamamaktadır. Şöyle ki:

Ereğli kömürleri işletmesi adıyla mâruf Zonguldak Kömür Havzası, ne kadar büyük olursa olsun, (60 - 70) bin kişiyi topyekûn (150 - 200 - 300 - 600) metre derinliği olan maden ocak ve kuyularına sokamaz ve bundan esasen bir netice de elde edemez. Bu sebeptendir ki, münavebeli işçiler, adı geçen şirket tarafından, (A) ve (B) gurupu diye ikiye taksim edilmiştir. Bunlardan;

(A) grupunda dâhil işçiler ocaklarda çalışırken, (B) grupuna dâhil işçiler köylerinde ya istirahatte veya şirketle alâkası olmayan müteferrik işlerde çalışırlar. Keza (A) grubu köylerinde istirahatte iken de, (B) grubu, maden ocaklarında çalışırlar ve bu suretle bu iki grup işçisi (45) günde bir defa değiştirilmek suretiyle istihdam edilirler. Ancak Şeker ve Kurban Bayramına rastlayan grup bu iki bayram arasında münavebeye tâbi tutulmadan (70) gün ocaklarda kalır ve çalışırlar. Keza kış aylarında köy ve şehir yollarının karla kapanması takdirinde (ekseri ahvalde vâkı olmaktadır ve halen kapalıdır) çalışma suresi (45) günün çok fevkiye çıkar ve bu iki hâdişe bir yıl zarfında bir grupun (160) iş günü çalışmasına imkân vermez. Bu bakımdan Sigorta kanunlarında münavebeli işçiler için kabul edilen asgari çalışma gününün (150) iş günü olarak tadil ve kabulü zaruridir.

Sigorta kanunlarında daimî işçiler için bir yılda (200) iş günü kabul edilerek (165) gün fe-

çakârlık yapılmasına mukabil, münavebeli işçiler için (160) iş günü esas göz önünde bulundurulmuş (20) gün fedakârlık yapılmış olması da gösteriyor ki; ortada esasen âdil bir nispet mevcut değildir. Bugün Zonguldak'ta Ereğli Kömürleri İşletmesi bile bütün bu arzedilen iş, tabii hâdiseler ve zaruretlere dolayısıyla münavebeli işçilerine her yıl vermekte olduğu kasket, elbise, ayakkabı tevzi sistemini (150) iş günü esasına istinat ettirmiş ve bu suretle haksızlığın önüne geçilmiştir. Bu bakımdan Sigorta kanunlarında münavebeli işçiler için asgari (150) iş gününün be-hemehal kabulü elzem ve zaruridir.

24 . XII . 1951

Çalışma Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Çalışma Komisyonu

Esas No. 2/322

Karar No. 9

7 . IV . 1952

Yüksek Başkanlığa

Zonguldak Milletvekili Suat Başol'un, 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması hakkındaki kanun teklifi, Yüksek Başkanlığın 2/322 esas numara ve 26 . XII . 1951 tarihli derkenariyle komisyonumuza havale edilmiş olup, teklif sahibi, Hükümet ve ilgili bakanlık temsilcilerinin de hazır bulunduğu 4 . II . 1952, 11 . II . 1952 tarihli birleşimlerde komisyonumuzca tetkik edildi; Teklifin 1, 2, 3 ve 4 nci maddesinde derpiş edilen değişikliklere temsilcilerin verdikleri izahattan sonra, Hükümet namına iştirak edemeyecekleri ileri sürülmüş, bunun üzerine teklif sahibi komisyon huzurunda teklifinin bu kısımlarından vazgeçtiğini ifade etmesi üzerine, teklifteki 5 nci maddede gösterilmiş olan geçici maddenin müzakeresine geçildi.

5417 sayılı Kanunun bu geçici maddesinin (a) fıkrası İhtiyarlık Sigortası Kanununun primle ilgili hükümlerinin yürürlüğe girdiği tarihten önceki 5 yıl içinde en az 1000 gün ve münavebeli iş yerlerinde çalışanlarında 800 gün çalışmayı, bu kanun hükümlerinden hak kazanabilmek için şart koşturmuştur.

Münavebeli çalışan işçilerin iki gurup halinde Ereğli Kömür İşletmesinde çalışmaları ve bir gurubun faaliyette iken, diğer grubun köylerinde sıralarını beklemek mecburiyetinde kalmaları yüzünden münavebe ile çalışan işçilerden büyük bir kısmının 800 günü dolduramamış olduk-

ları yapılan tetkikat ve verilen izahattan anlaşmış olduğundan, bugün adedi 750 ye indirildiği takdirde; bu haklardan istifade edebileceği kanaatine varılmış ve buna Hükümet ve Bakanlık temsilcileri iştirak etmiştir. Kanun teklifinde geçici maddenin a, b, c fıkralarının tādili istenmektedir.

b ve c fıkraları pirimle ilgili hükümleri ihtiva etmekte olmakla, esas teklif sahibinin istihdad ettiği gayenin dışında olduğu kendisine söylenmiş, bunun üzerine teklif sahibi b ve c fıkraları tādilinden vazgeçtiğini komisyon huzurunda ifade etmekle yalnız geçici maddenin (a) fıkrasının tādiliyle iktifa etmiştir. Bu hal karşısında komisyonumuz teklifin başlığını;

«5417 sayılı Kanunun geçici maddesinin (a) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi» şeklinde tesbit etmiştir. Buna uygun olarakta değiştirmede gösterildiği şekilde birinci madde metni tedvin edilmiştir.

Kamutayın yüce tasvibine arzedilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Çalışma Ko. Başkanı ve

Bu Rapor sözcüsü

Manisa

Dr. Nafiz Körez

Bingöl

F. Fikri Düşünsel

Urfa

Dr. Feridun Ayalp

Kâtip

Giresun

D. Köymen

Kocaeli

Y. Kişioğlu

Urfa

C. Öncel

— 9 —

ZONGULDAK MİLLETVEKİLİ SUAT BA- SOL'UN TEKLİFİ

*5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması hakkında ka-
nun tasarısı*

MADDE 1. — 5417 sayılı Kanunun 5 nci maddesinin (d) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

d) Aylıktan faydalanma talebine takaddüm eden son üç yıl içinde en az 200 günlük prim ödemiş bulunmak şarttır.

Ancak, yaptıkları işlerin mahiyeti icabı münavebe ile çalıştıkları Çalışma Bakanlığınca tesbit edilen işçi ve hizmetlilerin her yıl için ortalama olarak kabul olunan çalışma süresinin asgarisi 150 güne indirilir.

MADDE 2. — 5417 sayılı Kanunun 9 ncu maddesinin (b) fıkrasının birinci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

b) Sigortalıların bu hükümden faydalanabilmeleri için en az 5 yıldanberi sigortalı bulunmaları ve ilk işe girdikleri tarihten (A) ve (b) fıkralarında yazılı sebeplerle işten ayrıldıkları tarihe kadar geçen her yıl için, ortalama olarak, en az 200 gün ve münavebeli işlerde 150 gün İhtiyarlık Sigortası primi ödemiş olmaları şarttır.

MADDE 3. — 5417 sayılı Kanunun 10 ncu maddesinin (A) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) İşe ilk girdikleri tarihten daimî iş görememezliğin başladığı veya ölümün vukubuldüğü tarihe kadar geçen her yıl için ortalama olarak en az 200 günlük ve münavebeli işlerde 150 günlük prim ödemiş bulunmak.

MADDE 4. — 5417 sayılı Kanunun 24 ncu maddesinin ikinci bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 24. — Çalışma Bakanlığınca münavebeli bir işte çalıştığı kabul edildiği için asgari çalışma süreleri 150 güne indirilmiş sigortalıların ihtiyarlık primleri kazançlarının % 10 u nispetinde çıkarılır.

ÇALIŞMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

5417 sayılı Kanunun geçici maddesinin (a) fıkrasının değiştirilmesi hakkında kanun teklifi

MADDE 1. — 5417 sayılı Kanunun geçici maddesinin (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

a) 1 Nisan 1950 tarihinden önceki beş yıl içinde en az 1000 gün ve münavebeli işlerde çalışanların da 750 gün İş Kanununa tâbi iş yerlerinde çalıştığını ispat etmek;

MADDE 5. — 5417 sayılı Kanunun geçici maddesinin (a) (b) (c) fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Geçici madde —

a) 1 Nisan 1950 tarihinden önceki beş yıl içinde en az 1000 gün ve münavebeli işlerde çalışanların da 750 gün İş Kanununa tâbi iş yerlerinde çalıştığını ispat etmek,

b) 1 Nisan 1950 tarahinden ihtiyarlık sigortası hakkından faydalanacağı tarihe kadar geçen her yıl içinde en az ortalama 200 günlük ve münavebeli işlerde 150 günlük ihtiyarlık sigortası primini ödemiş bulunmak ve 5 nci maddenin (b) fıkrasındaki şartı haiz olmak,

c) En az bir yıl sigortalı bulunmak ve bu bir yıl içinde 200 gün ve münavebeli işlerde 150 gün prim ödemiş olmak.

Bu madde gereğince kendisine aylık bağlanmış bulunan sigortalı ücretli bir işte çalışmaya devam ettiği takdirde bu aylık kesilir.

MADDE 6. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 2. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

İhtiyarlık Sigortası Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı (1/240)

T. C.

Başbakanlık

Muamelât Genel Müdürlüğü

Tetkik Müdürlüğü

Sayı : 71 - 2091, 6/2595

4. VIII. 1951

Büyük Millet Meclisi Yüksek Başkanlığına

5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması hakkında Çalışma Bakanlığınca hazırlanan ve Bakanlar Kurulunca 21. VII. 1951 tarihinde Yüksek Meclise sunulması kararlaştırılan kanun tasarısının gerekçesiyle birlikte sunulmuş olduğunu saygılarımla arz ederim.

Başbakan
A. Menderes

5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması hakkındaki Kanun tasarısı gerekçesi

1. IV . 1950 tarihinde uygulanmasına başlanmış bulunan 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun dört maddesinde 14 aylık tatbikatın verdiği neticelere göre bazı değişiklikler yapılmasına ihtiyaç duyulmuş ve tatbikatın salim bir şekilde yürütülmesi zaruretiyle ilişik tasarı hazırlanmıştır.

1. 5417 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin gerekçesinde, kanunla kurulu Emeklilik Sandıklarıyla ilgilendirilmiş olanların ihtiyarlıkları ilgili sandıklar tarafından teminat altına alınmış olduğundan bu gibilerin İhtiyarlık Sigortasına tâbi tutulmalarına ihtiyaç kalmadığı, İhtiyarlık Sigortası gümülüne almakla bu kabil kimselere mükerrer hak ve vecibeler yükletilmiş olacağı, bu sebeple İhtiyarlık Sigortasından istisna edilmelerinin derpiş olunduğu yazılıdır.

Fakat madde metninde «kanunla kurulu Emeklilik Sandıklarıyla ilgilendirilenler» den bahsedildiğinden, bu istisna hükmünün sadece kanunla kurulu Emekli Sandıklarıyla ilgili olanlara munhasır kalması ve Hazine, hususi idare veya belediyelerden tekaüt veya mâlûliyet aylığı almakta olanlara şâmil bulunmaması gibi maksada aykırı bir durum hâsıl olmaktadır.

Bir kanunla emekli veya mâlûliyet aylığı bağlanmış olanların da, İhtiyarlık Sigortasından hariç tutulmasını temin için sözü geçen maddenin (a) fıkrasında gerekli değişiklik yapılmıştır.

2. İhtiyarlık Sigortası Kanununun 10 neu maddesinin (b) fıkrasında, bu maddeden faydalanacak olanların, Kanunun 11 nci maddesinde yazılı şartları yerine getirmemiş bulunmaları lâzımgeldiği yazılıdır. Bu madde numarasının aslında, 14 olması icabetmektedir.

Sözü geçen fıkra yanlışlığı düzeltecek şekilde değiştirilmiştir.

3. İhtiyarlık Sigortası Kanununun 14 neu maddesinde de bazı değişiklikler yapmak zarureti hâsıl olmuştur. Şöyle ki:

a) Maddede 50 yaşını geçmeyen kadın eşlere bağlanan dul aylığının, yeniden evlenmemiş olmak şartıyla 50 yaşını doldurduktan sonra tekrar ödenmesine başlanmak üzere, 3 yıl nihayetinde kesilmesi derpiş edilmektedir.

Bu hüküm, geleneklerimize ve işçilerimiz arasında hâkim olan unumi temayüllere uymamaktadır.

Bu itibarla, buna mütaallik fıkranın kaldırılmasının uygun olacağı düşünülmüştür.

b) Mer'î kanunda, dul kadın eşlere aylık bağlanabilmesi için, bunların, ölen sigortalı ile ölüm tarihinden en az bir yıl önce evlenmiş bulunması ve özel kanunlara göre her hangi bir yerden aylık veya ödenek almaması veya sigortalı bir işten kazancı bulunmaması derpiş edilmiştir. Bu kayıt ve tahditlerin kaldırılması muvafık mütalâa edilmektedir.

c) Çocuklara bağlanacak yetim aylıkları tutarının % 20 olacağı tasrih edilmiştir.

Buna göre, bilfarz, 5 çocuklu bir sigortalının ölümü halinde, beher çocuğuna bağlanacak aylık % 4 ten ibaret kalmaktadır.

Bu nispetin kifayetsiz olduğu göz önünde tutularak beher çocuğa % 20 nispetinde yetim aylığı bağlanması muvafık mütalâa edilmektedir.

d) Maddenin son fıkrasına göre, ana ve babaya aylık bağlanabilmesi için, sigortalının karısının da mevcut olması lâzımgeldiği gibi bir mâna istihraç edilmektedir.

Diğer taraftan, hak sahibi çocukları mevcut olmayan bir sigortalının ölümü halinde ana ve babadan her birine bağlanabilecek olan % 10 nispetindeki aylık az görülmektedir.

Maddenin sarîh hale getirilmesi ve ana babaya bağlanabilecek aylık miktarının artırılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

e) Hak sahiplerine bağlanacak aylıkların mecmuu, sigortalının hak kazandığı ihtiyarlık aylığı tutarını geçtiği takdirde, fazlasının aralarındaki nispet dairesinde indirilmesi icabetmektedir.

Tadil tasarısında kaleme alınan 14 neu madde, yukardaki hususları sağlayacak şekilde yazılmıştır.

4. İş kazası veya meslek hastalığı sonucunda ölen sigortalılar için 5564 sayılı Kanuna göre cenaze masrafı karşılığı olarak 75 lira verilmekte olması ve hali hazır rayice nazaran 50 liranın çok zaman kâfi gelmemesi göz önünde tutularak, İhtiyarlık Sigortasından verilecek cenaze masrafının 75 liraya çıkarılması düşünülmüş ve madde bunu sağlayacak şekilde değiştirilmiştir.

5. Kanununun 27 nci maddesinin beşinci fıkrasında, ihtiyari olarak sigortaya devam edeceklerin, 25 nci maddedeki nispet dâhilinde tesbit olunacak primleri ödiyecekleri yazılıdır.

Bu madde numarasının aslında 24 olması icabetmektedir.

Mezkûr fıkra buna göre düzeltilmiştir.

6. Geçici maddede de bâzi değişiklikler yapılması lüzumlu görülmüştür:

a) Kanununun Geçici maddesi hükmüne göre 1 . IV . 1945 - 1 . IV . 1950 tarihleri arasında geçen eski hizmetlere ait çalışma belgelerinin en geç 31 . III . 1951 tarihine kadar İşçi Sigortaları Kurumuna tevdi edilmiş olması lâzımgelmektedir.

Bu müddet dolmuş olmasına rağmen birçok işçilerin mazeretleri dolayısıyla çalışma belgelerini henüz kuruma tevdi edememiş oldukları anlaşılmaktadır.

İleri yaşta bulunan sigortalıların, kendileri için hususi hükümler derpiş eden geçici maddeden faydalanmalarına imkân verebilmek üzere, çalışma belgelerinin tevdi süresinin daha bir müddet uzatılması uygun görülmüştür.

b) İhtiyarlık Sigortası Kanununun geçici maddesinde, ileri yaştaki sigortalıların durumu nazara alınmış olduğu halde, 50 yaşını doldurduktan sonra ölen veya hiç bir işte çalışmayacak duruma girenler nazara alınmamıştır.

Buna mukabil, kanunun ana hükümlerinde ise, 50 yaşından sonra ölen veya hiçbir işte çalışmayacak hale gelen sigortalılar da göz önünde tutulmuştur.

Bu hükme mütenazır olarak, bu kabil sigortalılar için, geçici maddeye de, aynı hallerin icabını karşılıyarak alâkalıları koruyacak hükümler konulmasının yerinde olacağı mütalâa edilmektedir.

Bahse mevzu geçici madde yukardaki hususları sağlayacak şekilde hazırlanmıştır.

Bu tadil tasarısının kanuniyet kesbetmesiyle ihtiyarlık sigortasına tâbi vatandaşlarımızın birçok haklı şikâyet ve dilekleri karşılanmış olacaktır.

Çalışma Komisyonu Raporu

T. B. M. M.

Çalışma Komisyonu

Esas No. 1/240

Karar No. 5

30 . XI . 1951

Yüksek Başkanlığa

5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun bâzi maddelerinde değişiklik yapılması hakkında, Çalışma Bakanlığınca hazırlanıp Bakanlar Kurulundan 21 . VII . 1951 tarihinde Yüksek Başkanlığa sunulmuş olup 4 . VIII . 1951 de de komisyonumuza havale buyurulan kanun tasarısı 16 . XI . 1951, 19 . XI . 1951 ve 21 . XI . 1951 tarihlerindeki oturumlarda komisyonumuzda Çalışma Bakanı ve Bakanlık temsilcilerinin huzuru ile incelendi.

1. Kanunun gerekçesinde belirtildiği üzere; 1 . IV . 1951 tarihinde uygulanmaya başlanmış olan 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun ikinci maddesinde, kanunla kurulu emeklilik sandıkları ile ilgili olanların ihtiyarlıkları, ilgili sandıklar tarafından teminat al-

tına alınmış bulunduğu kabul edilerek bunların ayrıca ihtiyarlık sigortasına da tâbi tutulmalarına ihtiyaç görülmeyip bu gibilere mükerret hak ve vecibeler yükletilmemesi kabul edilmiş ve fakat, madde metninde sadece (kanunla kurulu emeklilik sandıkları ilgilendirilenler) den bahsedildiğine göre, bu hükmün Hazine, özel idare veya belediyelerden tekaüt veya mâlûliyet aylığı almakta olanlara teşmil edilmemiş bulunması, tatbikatta maksada aykırı bir durum meydana getirmiş bulunmaktadır. Bu mahzuru izale düşüncesiyle, tadil hükmü sevk edilmiştir. 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun ikinci maddesinin «A» fıkrasında yazılı «kanunla kurulu emeklilik sandıkları ile ilgilendirilenler» e ilâyeten bu ta-

sarıya, (yahut bir kanuna dayanılarak tekaüt veya mâlûliyet aylığı bağlananlar) şeklinde ithal edilmiş bulunan hüküm, tatbikattaki tereddüt ve teşevvüşü izale edecek mahiyette ise de, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten bugüne kadar devam etmiş bulunan karşılıklı hak ve vecibelerin tashih ve tasfiyesinde pratik bir hal çaresi tesis ve tavsiye etmemektedir. Şöyle ki : haklarında, bugüne kadar ikinci bir emeklilik veya mâlûliyet muamelesi uygulanmış veya uygulanmaya hak kazanılmış olanlardan, kanunun tarifi içine giren sigortalıların, kuruma ödenmiş bulunan primleri karşılığı, kendilerine kuruma yapılmış veya yapılmak üzere olan tahsislerin hukukî durumunu da bu arada tâyin etmek gerekmektedir.

Sevkedilmiş olan tadil tasarısında, buna ait bir hükmü bulunmaması, komisyonumuzun dikkat nazarını çekmiş ve bu eksikliğin tamamlanması maksadıyla geçici ikinci madde hükmü teklif ve kabul edilmiştir. Bu geçici madde hükmü, sırası gelince gerekçesiyle izah edilecektir.

2. Tasarının ikinci maddesinde, 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun 10 neü maddesinin (B) fıkrası, mezkûr Kanunun 5 ve 14 neü maddelerindeki tadil teklifini mütenazır olarak değiştirilmiştir.

3. 3 neü maddede teklif edilmiş bulunan tadil, 5417 sayılı Kanunun 14 neü maddesinin (b, c, d) fıkralarındaki şartları yerine getirmiş ve 50 yaşını doldurmuş bulunan sigortalının ölümü halinde arkada kalan dul karısı ile, ölümünden en az bir yıl evvel evli bulunması lâzımgelceceği hakkındaki hüküm antisosyal mahiyette görülerek, yeni tadil teklifinde bunun kaldırılması muadelete ve mavakaa tamamen uygun bulunarak kabul edilmiş, yalnız tadili teklif edilen bu maddenin aynı paragrafında, bu aylığa hak kazanabilmek için «sigortalı bir işten kazancı olmamak» şartının vazih bulunmadığı, bu hükmün diğer herhangi bir hususi sigortalı işten mütevellit kazançta da teşmil edilebileceği düşünülerek komisyonea metnin «ihtiyarlık sigortasına tâbi» şeklinde tashih ve ikmalî teklif ve kabul olunmuştur. Ayrıca gene 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun 14 neü maddesinin mütaakıp bendinde (dul aylığı sigortalının ölümünden üç yıl sonra kesilir ve yeniden evlenmemiş olmak şartıyla 50 yaşını doldurduktan sonra yeniden ödenmesine başlanır) diye yazılı hükmün bu tadil tasarısında yer almaması bulunması hakkındaki Hükümet gerek-

gesinde mevcut mucip sebepler de komisyonumuzca tamamen benimsenerek bu fıkranın kanun metninden kaldırılması uygun görülmüştür.

Ayrıca, mütaakıp fıkroda «şartları yerine getirdikten sonra ölen sigortalıya bağlanacak olan aylığın % 20'si, eşit miktarlara ayrılarak çocuklarına, 18 yaşını dolduruncaya kadar aylık halinde ödenir» diye mevcut hüküm bu tasarıda daha ileri sosyal bir görüşle yeniden tadilen tedvin edilmek istenmiş ve bu maksatla çocuklara yapılacak tahsisin her birisi için (% 20) olarak tesbiti teklif edilmekte olup bu husus da komisyonumuzca muvafık mütalâa ve kabul edilmiştir. Bu maddenin mütaakıp fıkraları üzerinde, tasarıda mevcut tadil ve ıslah teklifleri de komisyonea münakaşa ve kabul edilmiştir.

4. Tasarının 4 neü maddesinde teklif edilen hüküm 5417 sayılı Kanunun 16 neü maddesinin tadiline aittir. Kanunun bu maddesi hükmüne göre sigortalının ölümü halinde cenaze masrafı olarak, bundan evvel (50) lira verilmekte iken yeni tadil tasarısında bu miktarın (75) liraya çıkarılması teklif edilmektedir ki, Komisyonumuz bu husus üzerinde tamamen mutabık bulunmaktadır.

5. 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun yürürlüğe girmesinden sonra kabul ve bugün yer yer tatbik edilmekte bulunan 5502 sayılı Hastalık ve Analık Sigortası Kanununun 9 neü maddesi sağlık yardımı görenler hakkında bir hüküm ihtiva etmektedir. Komisyonumuzca sevkedilmiş bulunan tasarıda, ihtiyarlık sigortası tahsislerine hak kazanabilmek için, yılda ödenmesi icabeden primlerin vasatî süre üzerinden hesabı yapılırken 5502 sayılı Kanunun hastalık dolayısıyla vâkı mecburi iş görmezlik günlerinin nazara alınmamış olduğu görülmüş ve tadil tasarısının bu durumda bulunanlar hakkında da lehlerine bir hüküm ilâve edilmek suretiyle ikmalî derpiş ve komisyon üyelerinin zâhîr olan temayüllerine uyularak, tasarıya beşinci madde halinde 5417 sayılı Kanunun 17 neü maddesine bir fıkra eklenmesi teklif ve kabul edilmiştir.

6. Tasarının 5 neü maddesi, 5417 sayılı Kanunun 27 neü maddesinin 5 neü fıkrasında, aynı kanunun 25 neü maddesine yapılan atfın, 24 neü maddede olarak tashihi derpiş edilmektedir. Bu madde komisyonea, tasarıda sevkedildiği şekilde kabul edilmiştir.

Gecik. maddeler :

7. Tasarıda 6 nci madde olarak teklif edilen 5417 sayılı Kanunun geçici maddesi komisyon tadilinde 7 nci madde olarak kabul edilmiştir. Bu tadilin esası, A fıkrasının a ve b bentlerindeki (İhtiyarlık Sigortası Kanununun primlerle ilgili hükümleri yürürlüğe girdiği tarih) ibaresinin yeni metinde (1 Nisan 1950 tarihinden itibaren) şeklinde değiştirilmiş olmasıdır. Yalnız a bendindeki hizmet sürelerinin ispatında son beş yıl içinde sigortalının çalıştığı iş yerlerinden alacağı kanıtlı belgeleri, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde sigorta kurumuna tevdi etmesi icabetmekte iken, tasarıda bu müddet 31 Aralık 1952 tarihine kadar uzatılmış ve fakat komisyon metni inhisar ederek «1952 yılı sonuna kadar» diye tadil etmiştir. Ayrıca 5417 sayılı Kanunun geçici maddesine bu tasarıda bir B fıkrası ilâve edilmektedir. Bu fıkra hükmü kanunun yürürlüğe girdiği tarihte 35 yaşını geçmiş olup da 50 yaşını doldurduktan sonra hiçbir işte çalışmayacak durumda olanlara diğerleri misillü haklar tanınmasını hedef tutmaktadır. Bu celheti komisyonumuz memnuniyetle benimsemiştir ve keza tasarıda C fıkrasında da teklif edilen hükmün espirisi de bu mahiyette görülerek komisyonumuzca kabul edilmiştir. Ayrıca 1 Nisan 1951 tarihinden sonra hiçbir işte çalışmayacak durumda bulunanlarla bu tarihten sonra ölenlerin hak sahiplerinin de B ve C fıkralarındaki hükümlerden faydalandırılmaları hususundaki komisyon teklifinin tasarıya D fıkrası olarak ilâvesi uygun görülmüştür.

8. 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun ikinci maddesini değiştiren bu tadil tasarıda birinci maddesi komisyonumuzda incelenirken, kanunla kurulu emeklilik sandıkları ile ilgilendirilenlerin, İhtiyarlık Sigortası Kanununun hükümleri dışında bırakılmış olmasına mukabil, Hazine, özel idare ve belediyelerden emeklilik ve mâlûliyet muamelesi görmüş oldukları halde ayrıca bugüne kadar haklarında İhtiyarlık Sigortası Kanunu hükümlerinin uygulanması dolayısıyla mükerrer hak ve vebibelerin devam etmekte bulunduğu görülmüş, bu durumun tashihî zammında tasarıda teklif edilen hüküm kabul edilmiştir.

Ancak, bundan evvel kanunun yürürlüğe

girdiği tarihten bu yana, sigortalılar adına iş verenler eliyle kuruma ödenmiş pirimlerle, kurum tarafından ihtiyarlık ve mâlûliyet aylığına hak kazanmış bulunanlardan bir kısmına yapılmış olan tahsislerin de hukuki durumu halî lâzımgelen bir mesele olarak ele alınmıştır. Bu mevzuda komisyonumuzda cereyan eden müzakereler sonunda, bugüne kadar kanunun tedvinî sırasında, bu kanun muvacehesindeki durumları, hükümdaki vuzuhsuzluk dolayısıyla unutulmuş gibi görünen muayyen bir zümrenin mükerrer vebibelere tâbi tutulmuş oldukları bu münasebetle, İhtiyarlık Sigortası Kanunu tabikâtı dışında kalmaları hesabederken, bu kanun emri ile kuruma pirim ödemeye mecbur tutulmaları mâdeleti uygun görülmemiş ve ödenmiş oldukları pirimlerin kendilerine iadesi düşünülmemiştir. Fakat bu arada sigorta kurumu tarafından, kanunun şartlarını ikmal ederek tahsise hak kazanmış olanlardan bir kısmına da ihtiyarlık ve mâlûliyet aylıklarının bağlanmış bulunduğu anlaşılmıştır.

Bu durum karşısında, Hükümetin, komisyon üyelerinin takdir ve temayüllerine uyularak, pirimlerin iadesiyle birlikte bugüne kadar tahsise hak kazanmış ve tahsis muamelesi ikmal edilmiş bulunanlara bağlanacak veya bağlanmış olan ihtiyarlık ve mâlûliyet aylıklarının devamında sigorta bakımından büyük bir mahzur bulunmadığı ve esasen sevkedilmiş olan bu tasarı ile eski ve eksik bir muamelenin tasfiyesinin düşünülmüş olduğu kabul ve beyan edilmiştir.

Bu arada kuruma, kanunun tarifi içinde iltisap edilmiş haklarla müracaat edeceklere de bir müddet tayıni düşünülmüş ve bu müddet kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren «30» gün olarak tesbit ve kabul edilmiştir.

Komisyonumuz tarafından teklif edilen bu geçici ikinci madde ile birlikte tasarıda tümü oya konularak kabul edilmiştir.

Kamutayın yüce tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Çalışma Ko. Başkanı	Sözcü
Manisa	Aydın
Dr. Nafiz Körez	Dr. Namık Gedik
Kâtip	
Giresun	Bingöl
D. Köymen	F. Fileri Düşünsel
	Bursa
	R. Aybar

İstanbul
İ. Altınel
İmzada bulunamadı

İzmir
A. Tekön

İstanbul
A. Topcu
Kocaeli
Y. Kişioğlu
İmzada bulunamadı

Sinob
Geçici madde : İşçilere iade edilecek miktarlarının tatbikat müşkülâtı ve hak sahiplerinin eline geçmesinin takip imkânı bulunmadığına kaniim. Bu maddeye muhalifim
M. Tümerkan

Adalet Komisyonu raporu

T. B. M. M.
Adalet Komisyonu
Easa No. 1/240 ve 2/171
Karar No. 25

16 . I . 1952

Yüksek Başkanlığa

İhtiyarlık Sigortası Kanununun ikinci maddesinin değiştirilmesi ve bu kanuna geçici bir madde eklenmesi hakkında Erzurum Milletvekili Said Başak'ın kanun teklifi ile Kamutaydan komisyonunuza birlikte görüşülmek üzere gönderilmiş olan İhtiyarlık Sigortası Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı Hükümet adına İşçi Sigortaları Umum Müdür Muavini Şükrü Soygen ve İhtiyarlık Sigortası Müdürü Reşad Ak hazır olduğu halde müzakereye başlandı :

I - Teklif ve tasarının birinci maddeleri 5417 sayılı Kanunun ikinci maddesini alâkadar etmektedir. Hükmet tasarısında 5417 sayılı Kanunun ancak (a) fıkrası değiştirilmiş olup teklife göre bu fıkra (Kanunla kurulu emeklilik sandıklarıyla ilgilendirilenler yahut bir kanuna dayanılarak tekaüt veya mülûliyet aylığı bağlanmış olanlar) ın ihtiyarlıkları alâkalı sandıklar tarafından teminat altına alınmış bulundugundan bu şeraiti haiz olanların ihtiyarlık sigortalarına tâbi tutulmalarına ayrıca ihtiyaç olmadığı mülâhazasıyla tasarıda yer almış olduğu mucip sebebine dayanılarak bu madde kabul edilmiştir.

Aynı maddenin değiştirilmesi yolundaki taddilleri havi bulunan Erzurum Milletvekili Said Başak'ın teklifine gelince : Teklifte yer alan bu maddenin esas mânasını (ç) fıkrasında aldığı açıkça görülmektedir. Teklifteki bu maddenin (ç) fıkrasına göre 5212 sayılı Kanun ile 3659 sayılı Şanonun şumulü dışına çıkarılmış

olan ve bu kanunun neşri tarihinde Medeni Kanun hükümlerine uygun şekilde tesis edilmiş emekli sandıkları mevcut bulunan milli bankalarda bu sandıklarla ilgilendirilmiş olarak çalışan memur, müstahdem ve işçilerinde İhtiyarlık Sigortasına tâbi tutulmamaları mânasını taşımaktadır.

Halbuki sosyal sigorta kanunlarımızın ana prensibi işçi ve hizmetlilerin istikballerini emniyet altına almak gayesini taşımaktadır. Mevzuat bu hususta iki zümreye ayrılmış bulunmaktadır. Memur kısmının istikballeri emeklilik sandığı ile teminat altına alınmakta ve ikinci olarak da İşçi Sosyal Sigortası ile alâkalı olup İhtiyarlık Sigortası Kanunu ile işçilerin istikbalini tahtı emniyete almaktadır. Sosyal Sigorta kanunlarının tedvininden evvel kurulmuş bulunan müesseseler memur ve işçilerinin istikballerini hususi statüleri ile emniyet altına almak mecburiyetinde kalmışlar ve her bir müessese kendi karakterine uygun bir şekilde bir statü kabul etmiş bulunmaktadır.

Umumi manâda ve Devlet murakabesi altında bir sosyal sigorta kanunlarının himayesinde kurulduktan sonra bu derecede kuvvette bir garantisi bulunmayan hususi müessese statüleri ile işçilerin istikballerinin teminat altına alınması sisteminden vazgeçmek ve umumi Devlet statüsünde bütün müesseselerin birleşmelerini kabul etmek tabii bir neticedir. Sosyal emniyet bakımından Devlet murakabesine tâbi sosyal sigorta mevzuunun kifayet ve garantisi-

ni de giderinden üstün tutmak icabetmektedir.

Sosyal Sigorta kanunlarının tedvin edildiği tarihten önce kurulmuş İş Bankası ve Ticaret Bankası kuruluş tarihlerine göre evvelece memur ve işçilerinin istikballerini temin etmek için hususi statüler kabul etmişlerdi. Sosyal sigorta hükümlerine intibak etmesi lâzımgelen bu müesseselerden İş Bankası Danıştayın bir kararıyla hariç tutulmuş ve diğer müesseseler bu hükümlere intibak etmişlerdir. Ancak bir kısım müesseseler bu hükümlere intibak etmekle beraber kendi hususi statülerini birlikte yürütmüşlerdir ki, işte Erzurum Milletvekili Said Başak'ın bu teklifi ile Medeni Kanun hükümlerine uygun şekilde tesis edilmiş emekli sandıkları mevcut bulunan millî bankalarda bu sandıklarla ilgilendirilmiş olarak çalışan memur, müstahdem ve işçilerin umumi sosyal sigorta hükümlerinin dışında bırakılması istenilmektedir ki, yukarıda uzun boylu izah edilen mucip sebeplere istinaden şayanı iltifat görülmiyen Said Başak'ın kanun teklifinin birinci maddesinde yer alan 5417 sayılı Kanunun tadili hükümlerini havi ikinci maddesi kabul edilmemiştir.

II - Hükümet tasarısının diğer maddeleri Çalışma Komisyonunun kabul ettiği esaslar üzerinde Hükümet mümessilleri de mutabık olduğundan metinde yazılı ufak değişikliklerle Çalışma Komisyonunun kabul ettiği şekil komisyonumuzca da aynen kabul edilmiş bulunmaktadır.

III - Erzurum Milletvekili Said Başak'ın geçici madde hakkındaki teklifi de yine aynı teklifin reddedilen ikinci maddesi ile alâkalı olduğundan aynı esbabı mucibeye dayanılarak reddedilmiş bulunmaktadır.

Yukarıda izah edilen mucip sebeplerle İhtiyarlık Sigortası Kanununun bazı maddelerinin değiştirilmesi hakkındaki kanun tasarısı bazı tadillerle Çalışma Komisyonunda kabul edilen şekil veçhile komisyonumuzca kabul ve Said Başak'ın aynı kanunun 2 nci maddesinin değiştirilmesi ile geçici bir madde eklenmesi hakkındaki teklifi kanunisi de reddedilmiş olmakla Kamutayın tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Adalet Ko. Başkanı	Sözcü	Kâtip
İzmir	Manisa	Balıkesir
<i>H. Özyörük</i>	<i>Ş. Ergin</i>	<i>V. Asena</i>
Ankara	Ankara	Ankara
<i>H. Ş. Ince</i>	<i>O. T. İttekin</i>	<i>O. Ş. Çiçekdağ</i>
Balıkesir	Çorum	Çorum
<i>M. Erkuymucu</i>	<i>Mesut Güney</i>	<i>H. Ortakcioğlu</i>
Edirne	Gümüşane	İstanbul
<i>M. Enginün</i>	<i>H. Tokdemir</i>	<i>A. Moshos</i>
Kars	Konya	Konya
<i>A. Çetin</i>	<i>H. Aydınar</i>	<i>M. Obuz</i>
Kütahya	Sivri	Sivas
<i>S. S. Nasuhoğlu</i>	<i>Ş. Türkoğan</i>	<i>N. Ertürk</i>
	Yozgad	
	<i>N. Ünal Alıcılı</i>	

Ticaret Komisyonu raporu

T. B. M. M.

Ticaret Komisyonu

Esas No. 1/240 ve 2/323

Karar No. 16

3 . V . 1952

Yüksek Başkanlığa

1 Nisan 1950 tarihinden beri uygulanmakta olan 5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununda, tatbikatın verdiği neticelere ve duyulan ihtiyaca göre bâzı değişiklikler yapılmasına lüzum hâsıl olmuş ve bu hususta hazırlanan kanun tasarısı, Çalışma ve Adalet komisyonlarından geçmiş ve Yüksek Meclis Umumi Heyetince Ticaret Komisyonuna havale edilmiştir.

İhtiyarlık Sigortası Kanununda, sigortalı-

lar lehine muhtelif değişiklikler yapan bu tasarısı, esas itibariyle, şu hükümleri ihtiva etmektedir:

I. Tadil tasarısı madde 1 —

a) Halen mer'î hükümlere göre, kanunla kurulu her hangi bir emekli sandığı ile ilgili bulunan ve dolayısıyla istikballeri bu sandıklarla teminat altına alınmış olan işçi veya hizmetliler ihtiyarlık sigortasından istisna edilmiş ise-

ler de, aynı durumda olan ve fakat tekaüt veya mâlûliyet aylıklarını tekaüt sandıklarından değil de Hazine'den, hususi idare veya belediye bütçelerinden almakta olanlar İhtiyarlık Sigortasına tâbi bulunmaktadırlar.

Muzaaf külfet tahmil edilmemesi ve müker-
rer hak ve menfaat sağlanmaması için bu kabil işçi ve hizmetliler de istisnalar meyanına ithal edilmektedir.

b) Bunlar için işçi sigortaları kurumuna yatırılmış bulunan ihtiyarlık sigortası primleri geri verilecektir.

Ancak, bu durumda olanlara ihtiyarlık sigortasından bağlanmış ve bağlanmakta olan aylıklar durdurulmayacağı gibi, bu tadil kanununun yürürlüğe gireceği tarihten itibaren 30 gün zarfında müracaat edecek sigortalılara da tahsis yapılabilecektir. (Tadil tasarısı geçici madde: 2).

2. Tadil tasarısı madde: 2

5417 sayılı Kanununun 10 ncu maddesinin (b) fıkrası metninde yanlışlıkla 11 olarak yazılmış bulunan madde numarası 14 olarak düzeltilmektedir.

3. Tadil tasarısı madde: 3

a) Mevcut kanuna göre, 50 yaşını geçmiyen kadın eşlere bağlanan dul aylığı 3 yıl sonra kesilmekte ve yeniden evlenmediği takdirde 50 yaşından sonra tekrar verilmeye başlanmaktadır.

Bu durum gelenek ve göreneklerimize uymaktadır.

Yapılmakta olan tadilâtla, bu kabil dul eşlere bağlanan aylıkların 3 yıl sonra da kesilmemesi ve ölüneceye veya yeniden evlenineceye kadar ödemesi sağlanmaktadır.

b) Dul eşlere aylık bağlanabilmesi için, bunların, ölen sigortalı ile, ölüm tarihinden en az bir yıl evvel evlenmiş bulunmaları lâzımgelmektedir.

Mer'î kanundaki bu bir yıl evvel evlenmiş olma kaydı da kaldırılmaktadır.

c) Halen, ölen sigortalının hak sahibi bütün çocuklarına bağlanan aylığın baliği, ihtiyarlık aylığının % 20 sini geçmemektedir.

Bilfarz, hak sahibi 4 çocuğu olan bir sigortalının ölümü halinde, beher çocuğa % 5 nispetinde aylık bağlanmaktadır.

Tadil tasarısında bu hüküm de değiştirilmekte ve her çocuğa % 20 nispetinde aylık bağlanmasına imkân verilmektedir.

d) 5417 sayılı Kanununun tadil edilmekte olan 14 ncu maddesinde derpiş olunan (özel kanunlar

gereğince her hangi bir yerden aylık veya ödenek almamak keyfiyeti hususi bir kanuna tevfikan, miktarı muayyen ve devamlı bir şekilde ödenecek olan aylık veya tahsisat bağlanmış olma halidir.

Asker Ailelerine Yardım Kanunu veya buna benzer kanunlar gereğince yapılan ve bir nevi yardım mahiyetinde olan ödemeler, anılan 14 ncu maddenin yukarıda belirtilen hükmünün şümulüne girmemektedir.

4. Tadil tasarısı madde: 4

Sigortalının ölümü halinde cenaze masrafı karşılığı olarak ailesine verilmekte olan 50 lira 75 liraya çıkarılmaktadır.

Sigortalıların cenazelerinin kaldırılması hususunda İşçi Sigortaları Kurumunca belediyelerle anlaşmalar yapılmakta olduğu ve buna göre 75 liranın kâfi geleceği Hükümet temsilcilerinin verdikleri izahattan anlaşılmuş, cenaze masrafı karşılığı olarak maddede derpiş olunan 75 lira, bu yoldaki izahat üzerine komisyonca da aynen ipka edilmiştir.

5. Tadil tasarısı madde: 5

1 Mart 1951 tarihinde uygulanmaya başlanan 5502 sayılı Kanunla kurulmuş olan hastalık ve analık sigortasının şümulüne giren iş göremezlik sürelerinin, ihtiyarlık sigortası haklarından faydalanabilmek için sigortalıların doldurmuş olmaları gereken çalışma ve prim ödeme müddetlerinin hesabına katılmaması ve bu suretle, hastalıktan ileri gelen çalışmama haliminin sigorta haklarından faydalanmaya mâni teşkil etmemesi sağlanmaktadır.

6. Tadil tasarısı Madde : 6

5417 sayılı Kanununun 27 nci maddesinin 5 nci fıkrası metninde yanlışlıkla 25 olarak yazılmış bulunan madde numarası 24 olarak düzeltilmektedir.

7. Tadil tasarısı Madde : 7

5417 sayılı Kanununun 31 nci maddesine göre ihtiyarlık sigortası fonlarından, sigortalılara mesken inşası için ve bu meskenleri ipotek etmek suretiyle, gayrimenkulün değerinin % 50 si nispetinde ikrazda bulunabilmektedir.

Halbuki, gayrimenkulün değerinin % 50 si nispetindeki ikrazla ev yaptırabilmek, birçok sigortalılar için hemen hemen gayrimümkündür.

Bu fonlardan daha geniş bir sigortalı kitlesinin faydalanabilmesine imkân verilmek

üzere, % 50 nin % 80 e çıkarılması ve bunu sağlamak için de, tadil tasarısına bir madde ilâvesi uygun görülmüştür.

Ancak, bahse mevzu ikrazatın, kooperatiflerle yapılması, mümkün ve uygun olan hallerde de ikraz işini Türkiye Emlâk Kredi Bankası veya buna benzer millî teşekküller vasıtasıyla icrası Komisyone muvafık mütalâa edilmiştir.

8. Tadil tasarısı Madde : 8

A) İhtiyarlık sigortasının tatbikına başlandığı tarihte ileri yaşta bulunan ve dolayısıyla sigortaya tâbi hizmet müddeti asgari haddi dolduramayacak olan sigortalıların aylık almaya hak kazanabilmeleri için, son beş yıl zarfındaki çalışma sürelerini gösterir belgelerini 31. III. 1951 tarihine kadar İşçi Sigortalıları Kurumuna vermiş bulunmaları lâzımgelmektedir.

Bu müddet dolduğu halde bir kısım sigortalıların belgelerini henüz tevdi edemediği nazara alınarak çalışma belgelerinin verilmesi süresi, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl daha uzatılmaktadır.

Ayrıca Zonguldak Milletvekili Suat Başol tarafından yapılan kanun teklifinin Çalışma Komisyonunca kabul olunan nihai şekline uyularak son beş yıl zarfında münavebeli işlerde çalışması lüzumlu gün sayısı 800 den 750 ye indirilmiştir.

B, C, D) İhtiyarlık Sigortası Kanununun, ileri yaşta bulunan sigortalılar için hususi hükümler derpiş edilmiş olan geçici birinci maddesine ilâve edilen B, C ve D fıkralarıyla, bu kabül sigortalılardan 50 yaşından sonra mâlûl

hale gelenlere veya bu yaştan sonra ölenlerin hak sahibi aileleri efradına, kanunun umumi hükümlerine mütenazır ve muvazi olarak, sigortadan aylık bağlanmasına imkân verilmektedir.

9. Tadil tasarısı Madde : 9

Birinci maddenin (b) fıkrasında açıklanmıştır.

Bu tadil tasarısının kanuniyet kesbetmesiyle, halen takriben 400 bin işçi ve hizmetliyi ilgilendiren ve sigortalı miktarı devamlı olarak artan ihtiyarlık sigortası, sigortalılar ve bunların hak sahibi aile efradı için daha verimli ve faydalı bir hale getirilmiş olacaktır.

Kamutayın yüksek tasvihine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa sunulur.

Ticaret Komisyonu Başkanı

Sözcü

İstanbul

Balıkesir

B. N. Göknül

E. Güreli

Kâtip

Ankara

Afyon K.

S. Benli

S. Kerman

Afyon K.

Ankara

G. Yiğitbaşı

H. Bulgurlu

İmzada bulunmadı

Bolu

Erzurum

Kars

V. Yöntem

S. Başak

F. Aktaş

Kastamonu

Kırklareli

Kütahya

Ş. Kerimzade

S. Pekkip

M. Alkin

Kütahya

Rize

Sivas

A. Kavuncu

O. Kavrakoğlu

H. Yüksel

Trabzon

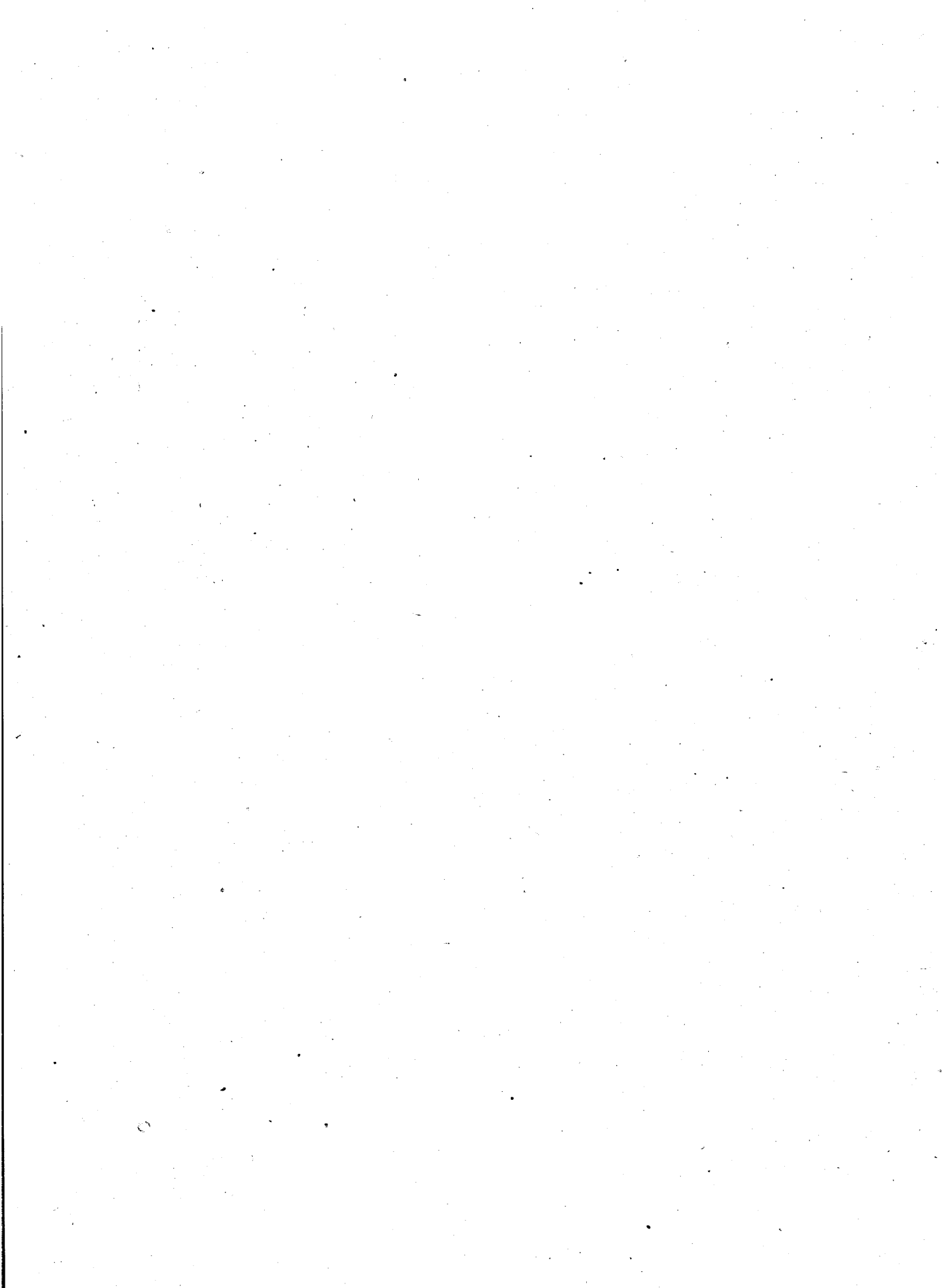
Yozgad

C. Zamangil

F. Erbaş

İmzada bulunamadı

İmzada bulunamadı

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 5417 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

a) Kanunda kurulu emeklilik sandıklarıyla ilgilendirilenler yahut bir kanuna dayanılarak tekaüt veya mâlûliyet aylığı bağlanmış olanlar;

MADDE 2. — 5417 sayılı Kanunun 10 nu maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

b) Aylık alabilmek için 5 nei ve 14 neü maddelerde yazılı şartları henüz yerine getirememiş olmak;

MADDE 3. — 5417 sayılı Kanunun 14 neü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 14. — İhtiyarlık aylığı alan veya 5 nei maddenin (b), (c) ve (d) fıkralarındaki şartları yerine getirmiş ve 50 yaşını doldurmuş bulunan sigortalının ölümü halinde, dul karısına, özel kanunlar gereğince her hangi bir yerden aylık veya ödenek almamak veyahut sigortalı bir işten kazancı bulunmamak şartıyla, kocasına ait aylığın (% 40) na eşit bir aylık bağlanır.

Sigortalı, 1 nei fıkradaki şartları yerine getirdikten sonra ölecek olursa, çocuklarından her birine kendisine bağlanacak aylığın (% 20) si nispetinde aylık ödenir. Bu ödemeler çocuğun 18 yaşını doldurmasına kadar devam eder.

Sigortalının çalışmayacak durumdaki mâlûl çocukları, yaşları ne olursa olsun, sigortalının 18 yaşından küçük çocukları gibi bu aylıktan faydalanırlar.

Sigortalının dul karısı ve kız çocukları evlenecek olurlarsa aylıkları kesilir.

Sigortalının eşine ve çocuklarına bağlanması gereken aylığın mecmuu sigortalının ihtiyarlık aylığından düne bulunduğu takdirde artanı, eşit hisseler halinde ana ve babaya verilir, aneak, bunların beherinin hissesi % 20 yi geçemez.

Hak sahibi olan kimselere bağlanacak aylıkların yıllık toplamı sigortalının ihtiyarlık aylığının yıllık tutarı geçemez. Bu haddin aşılması için gerekirse hak sahibi olan kimselerin aylıkla-

ÇALIŞMA KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun bazı maddelerinde değişiklik yapılması hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 5417 sayılı Kanununun 2 nei maddesinin A fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

a) Kanunla kurulu emeklilik sandıklarıyla ilgilendirilenler yahut bir kanuna dayanılarak tekaüt veya mâlûliyet aylığı bağlanmış olanlar;

MADDE 2. — 5417 sayılı Kanunun 10 neu maddesinin B fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

b) Aylık alabilmek için beşinei ve on dördüncü maddelerde yazılı şartları henüz yerine getirememiş olmak;

MADDE 3. — 5417 sayılı Kanunun 14 neü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Madde 14. — İhtiyarlık aylığı alan veya 5 nei maddenin B, C ve D fıkralarındaki şartları yerine getirmiş ve 50 yaşını doldurmuş bulunan sigortalının ölümü halinde, dul karısına, özel kanunlar gereğince her hangi bir yerden aylık veya ödenek almamak ve yahut İhtiyarlık Sigortasına tâbi bir işten kazancı bulunmamak şartıyla, kocasına ait aylığın (% 40) na eşit bir aylık bağlanır.

Sigortalı, birinci fıkradaki şartları yerine getirdikten sonra ölecek olursa çocuklarından her birine kendisine bağlanacak aylığın (% 20) si nisbetinde aylık ödenir. Bu ödemeler çocuğun 18 yaşını doldurmasına kadar devam eder.

Sigortalının çalışmayacak durumdaki mâlûl çocukları, yaşları ne olursa olsun sigortalının 18 yaşından küçük çocukları gibi bu aylıktan faydalanırlar. Sigortalının dul karısı ve kız çocukları evlenecek olurlarsa aylıkları kesilir.

Sigortalının eşine ve çocuklarına bağlanması gereken aylığın mecmuu, sigortalının ihtiyarlık aylığından düne bulunduğu takdirde artanı, eşit hisseler halinde ana ve babaya verilir. Aneak yine, bunların beherinin hissesi % 20 yi geçemez.

Hak sahibi olan kimselere bağlanacak aylıkların günlük toplamı sigortalının ihtiyarlık aylığının yıllık tutarını geçemez. Bu haddin aşılması için gerekirse hak sahibi olan kim-

ADALET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılması hakkında Kanun

MADDE 1. — 5417 sayılı Kanunun ikinci maddesinin (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

a) Kanunla kurulu emeklilik sandıklarıyla ilgilendirilenler yahut bir kanuna dayanılarak tekaüt veya mâlûliyet aylığı bağlanmış olanlar;

MADDE 2. — 5417 sayılı Kanunun 10 ncu maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

b) Aylık alabilmek için 5 nei ve 14 neü maddelerde yazılı şartları henüz yerine getirmemiş olmak;

MADDE 3. — 5417 sayılı Kanunun 14 neü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 14. — İhtiyarlık aylığı alan veya 5 nei maddenin b, c ve d fıkralarındaki şartları yerine getirmiş ve 50 yaşını doldurmuş bulunan sigortalının ölümü halinde, dul karısına, özel kanunlar gereğince her hangi bir yerden aylık veya ödenek almamak veyahut ihtiyarlık sigortasına tâbi bir işten kazancı bulunmamak şartıyla, kocasına ait aylığın % 40 ına eşit bir aylık bağlanır.

Sigortalı, birinci fıkradaki şartları yerine getirdikten sonra ölecek olursa, çocuklarından her birine kendisine bağlanacak aylığın % 20 si nispetinde aylık ödenir. Bu ödemeler çocuğun 18 yaşını doldurmasına kadar devam eder.

Sigortalının çalışmayacak durumdaki mâlûl çocukları yaşları ne olursa olsun, sigortalının 18 yaşından küçük çocukları gibi bu aylıktan faydalanırlar.

Sigortalının dul karısı ve kız çocukları evlenecek olurlarsa aylıkları kesilir.

Sigortalının eşine ve çocuklarına bağlanması gereken aylığın mecmuu, sigortalının ihtiyarlık aylığından dü bulunmuş takdirde artan, eşit hisseler halinde ana ve babaya verilir, ancak, bunların beherinin hissesi % 20 yi geçemez.

Hak sahibi olan kimselere bağlanacak aylıkların yıllık toplamı sigortalının ihtiyarlık aylığının yıllık tutarını geçemez. Bu haddin aşılması

TİCARET KOMİSYONUNUN DEĞİŞTİRİŞİ

5417 sayılı İhtiyarlık Sigortası Kanununun bâzı maddelerinde değişiklik yapılması hakkında Kanun tasarısı

MADDE 1. — 5417 sayılı Kanunun ikinci maddesinin (a) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

a) Kanunla kurulu emeklilik sandıklarıyla ilgilendirilenler yahut bir kanuna dayanılarak tekaüt veya mâlûliyet aylığı bağlanmış olanlar;

MADDE 2. — 5417 sayılı Kanunun 10 ncu maddesinin (b) fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

b) Aylık alabilmek için 5 nei ve 14 neü maddelerde yazılı şartları henüz yerine getirmemiş olmak;

MADDE 3. — 5417 sayılı Kanunun 14 neü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 14. — İhtiyarlık aylığı alan veya 5 nei maddenin (b), (c) ve (d) fıkralarındaki şartları yerine getirmiş ve 50 yaşını doldurmuş bulunan sigortalının ölümü halinde, dul karısına, özel kanunlar gereğince her hangi bir yerden aylık veya ödenek almamak veyahut ihtiyarlık sigortasına tâbi bir işten kazancı bulunmamak şartıyla, kocasına ait aylığın % 40 ına eşit bir aylık bağlanır.

Sigortalı, birinci fıkradaki şartları yerine getirdikten sonra ölecek olursa, çocuklarından her birine kendisine bağlanacak aylığın % 20 si nispetinde aylık ödenir. Bu ödemeler çocuğun 18 yaşını doldurmasına kadar devam eder.

Sigortalının çalışmayacak durumdaki mâlûl çocukları, yaşları ne olursa olsun, sigortalının 18 yaşından küçük çocukları gibi bu aylıktan faydalanırlar.

Sigortalının dul karısı ve kız çocukları evlenecek olurlarsa aylıkları kesilir.

Sigortalının eşine ve çocuklarına bağlanması gereken aylığın mecmuu, sigortalının ihtiyarlık aylığından dü bulunmuş takdirde artan, eşit hisseler halinde ana ve babaya verilir. Ancak, bunların beherinin hissesi % 20 yi geçemez.

Hak sahibi olan kimselere bağlanacak aylıkların yıllık toplamı sigortalının ihtiyarlık aylığının yıllık tutarını geçemez. Bu haddin aşılması

Hü.

rından aralarındaki nispet gözetilerek indirmeler yapılır.

MADDE 4. — 5417 sayılı Kanununun 16 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 16. — Sigortalının ölümü halinde cenaze masrafı karşılığı olarak ailesine 75 lira ödenir. 4772 sayılı Kanun gereğince cenaze masrafı verilen sigortalılar için bu maddeye tevfi kan ayrıca ödeme yapılmaz.

MADDE 5. — 5417 sayılı Kanununun 27 nci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(e) Bendi gereğince ödenecek primlerin tâyininde sigortalının işten ayıldığı tarihe tekadüm eden son bir yıl içinde aldığı ortalama günlük ücret esas tutulur. Bu ücret üzerinden 24 ncü maddedeki nispet dâhilinde tesbit olunacak primlerin tamamını yalnız sigortalı öder.

MADDE 6. — 5417 sayılı Kanununun geçici maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Geçici madde —

A) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş bulunanlardan 60 yaşını doldurduktan sonra 5 nci maddedeki şartları yerine getirmiyenler de aşağıdaki şartlar dâhilinde bu kanun hükümlerinden faydalandırılırlar.

a) 1 Nisan 1950 tarihinden önceki 5 yıl içinde en az 1000 gün ve münavebeli işlerde çalışanların da 800 gün İş Kanununa tâbi iş yerlerinde

Ça. K.

selerin aylıklarından aralarındaki nispet gözetilerek indirmeler yapılır.

MADDE 4. — 5417 sayılı Kanununun 16 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 16. — Sigortalının ölümü halinde, cenaze masrafı karşılığı olarak ailesine 75 lira ödenir. 4772 sayılı Kanun gereğince cenaze masrafı verilen sigortalılar için bu maddeye tevfi kan ayrıca ödeme yapılmaz.

MADDE 5. — 5417 sayılı Kanununun 17 nci maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

e) 5502 sayılı Hastalık ve Analık Sigortası Kanununun 9 ncu maddesi gereğince sağlık yardımı gören veya aynı kanunun 18 nci maddesi gereğince ödenek alan sigortalının iş görmediği süre.

MADDE 6. — 5417 sayılı Kanununun 27 nci maddesinin 5 nci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

(e) bendi gereğince ödenecek primlerin tâyininde sigortalının işten ayrıldığı tarihe tekadüm eden son bir yıl içinde aldığı ortalama günlük ücret tutulur. Bu ücret üzerinden 24 ncü maddedeki nispet dâhilinde tesbit olunacak primlerin tamamını yalnız sigortalı öder.

MADDE 7. — 5417 sayılı Kanununun geçici maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir :

Geçici birinci madde —

a) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş bulunanlardan 60 yaşını doldurduktan sonra 5 nci maddedeki şartları yerine getiremeyenler de aşağıdaki şartlar dâhilinde bu kanun hükümlerinden faydalandırılırlar.

a) 1 Nisan 1950 tarihinden önceki beş yıl içinde en az 1000 gün ve münavebeli işlerde çalışanların da 800 gün İş Kanununa tâbi iş yerle-

Ad. K.

ğının yıllık tutarını geçemez. Bu haddin aşıl-
maması için gerekirse hak sahibi olan kimseler-
in aylıklarından aralarındaki nispet gözetilerek
indirmeler yapılır.

MADDE 4. — 5417 sayılı Kanunun 16 nci
maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 16. — Sigortalının ölümü halinde, ce-
naze masrafı karşılığı olarak ailesine 75 lira
ödenir. 4772 sayılı Kanun gereğince cenaze
masrafı verilen sigortalılar için bu maddeye
tevfikan ayrıca ödeme yapılmaz.

MADDE 5. — 5417 sayılı Kanunun 17 nci
maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

e) 5502 sayılı Hastalık ve Analık Sigor-
tası Kanununun 9 ncu maddesi gereğince sağ-
lık yardımı gören veya aynı kanunun 18 nci
maddesi gereğince ödenek alan sigortalının iş
göremediği süre;

MADDE 6. — 5417 sayılı Kanunun 27 nci
maddesinin 5 nci fıkrası aşağıdaki şekilde de-
ğiştirilmiştir:

(e) bendi gereğince ödenecek primlerin tâ-
yininde sigortalının işten ayrıldığı tarihe ta-
kaddüm eden son bir yıl içinde aldığı ortalama
günlük ücret esas tutulur. Bu ücret üzerinden
24 ncu maddedeki nispet dâhilinde tesbit olu-
nacak primlerin tamamını yalnız sigortalı öder.

MADDE 7. — 5417 sayılı Kanunun geçici
maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Birinci geçici madde —

A) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geç-
miş bulunanlardan 60 yaşını doldurduktan son-
ra 5 nci maddedeki şartları yerine getirmiyenler
de aşağıdaki şartlar dâhilinde bu kanun hük-
ümlerinden faydalandırılırlar:

a) 1 Nisan 1950 tarihinden önceki beş yıl
içinde en az 1000 gün ve münavebeli işlerde
çalışanların da 800 gün İş Kanununa tâbi iş

Ti. K.

şu için gerekirse hak sahibi olan kimselerin aylık-
larından - aralarındaki nispet gözetilerek - indir-
meler yapılır.

MADDE 4. — 5417 sayılı Kanunun 16 nci
maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Madde 16. — Sigortalının ölümü halinde, ce-
naze masrafı karşılığı olarak ailesine 75 lira öde-
nir. 4772 sayılı Kanun gereğince cenaze masrafı
verilen sigortalılar için bu maddeye tevfikan ay-
rıca ödeme yapılmaz.

MADDE 5. — 5417 sayılı Kanunun 17 nci
maddesine aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

e) 5502 sayılı Hastalık ve Analık Sigortası
Kanununun 9 ncu maddesi gereğince sağlık yardı-
mı gören veya aynı Kanunun 18 nci maddesi gere-
ğince ödenek alan sigortalının iş göremediği süre;

MADDE 6. — 5417 sayılı Kanunun 27 nci
maddesinin 5 nci fıkrası aşağıdaki şekilde de-
ğiştirilmiştir:

(c) Bendi gereğince ödenecek primlerin tâ-
yininde sigortalının işten ayrıldığı tarihe ta-
kaddüm eden son bir yıl içinde aldığı ortalama
günlük ücret esas tutulur. Bu ücret üzerinden
24 ncu maddedeki nispet dâhilinde tesbit olu-
nacak primlerin tamamını yalnız sigortalı öder.

MADDE 7. — 5417 sayılı Kanunun 31 nci
maddesinin (d) bendi aşağıdaki şekilde de-
ğiştirilmiştir:

d) Sigortalılara mesken inşası için ve bu
meskenleri ipotek etmek suretiyle gayrimenkulün
değerinin % 80 i karşılığı olarak;

MADDE 8. — 5417 sayılı Kanunun geçici
maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir:

Birinci geçici madde —

A) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş
bulunandan 60 yaşını doldurduktan sonra 5
nci maddedeki şartları yerine getirmiyenler de
aşağıdaki şartlar dâhilinde bu kanun hükümle-
rinden faydalandırılırlar.

a) 1 Nisan 1950 tarihinden önceki beş yıl
içinde en az bin gün ve münavebeli işlerde çalı-
şanların da 750 gün İş Kanununa tâbi iş yerle-

Hü.

Ça. İK.

çalıştığını ispat etmek;

b) 1 Nisan 1950 tarihinden İhtiyarlık Sigortası hakkından faydalanacağı tarihe kadar geçen her yıl için en az ortalama 200 günlük ve münavebeli işlerde 160 günlük İhtiyarlık Sigortası primini ödemiş bulunmak ve 5 nci maddenin (d) fıkrasındaki şartı haiz olmak;

c) En az bir yıl sigortalı bulunmak ve bu bir yıl içinde 200 gün ve münavebeli işlerde 160 gün prim ödemiş olmak.

Bu madde gereğince kendisine aylık bağlanmış bulunan sigortalı, ücretli bir işte çalışmaya devam ettiği takdirde bu aylık kesilir.

(a) Bendinde yazılı eski hizmet süreleri, sigortalıların son beş yıl içinde çalıştıkları iş yerlerinden alacakları kanıtlı belgeleri 1 Nisan 1950 tarihinden 31 Aralık 1952 tarihine kadar İşçi Sigortalı Kurumuna tevdi edilmek suretiyle belgenir.

İş verenler bu çalışma belgelerini düzenlemekten imtina ettikleri takdirde ilgili sigortalıların zarar ve ziyan istemek hakları mahfuzdur.

B) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş olanlardan 50 yaşını doldurduktan sonra hiçbir işte çalışmayacak duruma düştükleri usulen anlaşılabilirler, 5 nci maddede yazılı şartları yerine getirememiş olsalar dahi, bu maddenin (A) bendindeki şartlar dâhilinde bu kanun hükümlerinden faydalandırılırlar.

C) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş olanlardan 50 yaşını doldurduktan sonra ölen ve 5 nci maddede yazılı şartları yerine getirmemiş olmakla beraber bu maddenin (A) bendindeki şartları yerine getirmiş bulunan sigortalıların hak sahiplerine bu kanun hükümleri dairesinde aylık bağlanır.

rinde çalıştığını ispat etmek;

b) 1 Nisan 1950 tarihinden ihtiyarlık sigortası hakkından faydalanacağı tarihe kadar geçen her yıl içinde en az ortalama 200 günlük ve münavebeli işlerde 160 günlük ihtiyarlık sigortası primini ödemiş bulunmak ve 5 nci maddenin (b) fıkrasındaki şartı haiz olmak;

c) En az bir yıl sigortalı bulunmak ve bu bir yıl içinde 200 gün ve münavebeli işlerde 160 gün prim ödemiş olmak.

Bu madde gereğince kendisine aylık bağlanmış bulunan sigortalı, ücretli bir işte çalışmaya devam ettiği takdirde bu aylık kesilir.

(a) bendindeki yazılı eksik süreleri, sigortalıların son beş yıl içinde çalıştıkları iş yerlerinden alacakları belgeleri 1952 yılı sonuna kadar İşçi Sigortalı Kurumuna tevdi edilmek suretiyle belgenir.

İş verenler bu çalışma belgelerini düzenlemekten imtina ettikleri takdirde ilgili sigortalıların zarar ve ziyan istemek hakları mahfuzdur.

b) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş olanlardan 50 yaşını doldurduktan hiçbir işte çalışmayacak duruma düştükleri usulen anlaşılabilirler, 5 nci maddede yazılı şartları yerine getirememiş olsalar dahi, bu maddenin (B) bendindeki şartlar dâhilinde bu kanun hükümlerinden faydalandırılırlar.

c) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş olanlardan 50 yaşını doldurduktan sonra ölen ve 5 nci maddede yazılı şartları yerine getirememiş olmakla beraber bu maddenin (A) bendindeki şartları yerine getirmiş bulunan sigortalıların hak sahiplerine bu kanun hükümleri dairesinde aylık bağlanır.

d) 1 Nisan 1950 tarihinden sonra hiç bir işte çalışmayacak duruma girmiş bulunanlar bu tarihten sonra ölenlerin hak sahipleri de (B) ve (C) fıkraları hükümlerinden faydalandırılırlar.

Ad. K.

Ti. K.

yerlerinde çalıştıklarını ispat etmek;

b) 1 Nisan 1950 tarihinden ihtiyarlık sigortası hakkından faydalanacağı tarihe kadar geçen her yıl için en az ortalama 200 günlük ve münavebeli işlerde 160 günlük ihtiyarlık sigortası primi ödemiş bulunmak ve 5 nei maddenin d fıkrasındaki şartı haiz olmak;

c) En az bir yıl sigortalı bulunmak ve bu bir yıl içinde 200 gün ve münavebeli işlerde 160 gün prim ödemiş olmak.

Bu madde gereğince kendisine aylık bağlanmış bulunan sigortalı, ücretli bir işte çalışmaya devam ettiği takdirde bu aylık kesilir.

(a) bendinde yazılı eski hizmet süreleri, sigortalıların son beş yıl içinde çalıştıkları iş yerlerinden alacakları kanıtli belgeleri 1952 yılı sonuna kadar İşçi Sigortaları Kurumuna tevdi edilmek suretiyle belgelenir.

İş verenler bu çalışma belgelerini düzenlemekten imtina ettikleri takdirde ilgili sigortalıların zarar ve ziyan istemek hakları mahfuzdur.

B) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş olanlardan 50 yaşını doldurduktan sonra hiçbir işte çalışmayacak duruma düştükleri usulen anlaşılınlar, 5 nei maddede yazılı şartları yerine getirmemiş olsalar dahi, bu maddenin (A) bendindeki şartlar dâhilinde bu kanun hükümlerinden faydalandırılırlar.

C) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş olanlardan 50 yaşını doldurduktan sonra ölen ve 5 nei maddede yazılı şartları yerine getirmemiş olmakla beraber bu maddenin (A) bendindeki şartları yerine getirmiş bulunan sigortalıların hak sahiplerine bu kanun hükümleri dairesinde aylık bağlanır.

D) 1 Nisan 1951 tarihinden sonra hiçbir işte çalışmayacak duruma girmiş bulunanlar ile bu tarihten sonra ölen sigortalıların hak sahipleri de (B) ve (C) fıkraları hükümlerinden faydalandırılırlar.

rinde çalıştıklarını ispat etmek;

b) 1 Nisan 1950 tarihinden İhtiyarlık Sigortası hakkından faydalanacağı tarihe kadar geçen her yıl için en az ortalama 200 günlük ve münavebeli işlerde 160 günlük ihtiyarlık sigortası primi ödemiş bulunmak ve 5 nei maddenin (d) fıkrasındaki şartı haiz olmak;

c) En az bir yıl sigortalı bulunmak ve bu bir yıl içinde 200 gün ve münavebeli işlerde 160 gün prim ödemiş olmak.

Bu madde gereğince kendine aylık bağlanmış bulunan sigortalı, ücretli bir işte çalışmaya devam ettiği takdirde bu aylık kesilir.

(a) bendinde yazılı eski hizmet süreleri, sigortalıların son beş yıl içinde çalıştıkları iş yerlerinden alacakları kanıtli belgeleri bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde İşçi Sigortaları Kurumuna tevdi edilmek suretiyle belgelenir.

1 . IV . 1950 tarihinden bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar kuruma tevdi edilen çalışma belgeleri de kanuni süresi içinde verilmiş çalışma belgesi olarak kabul edilir.

İş verenler bu çalışma belgelerini düzenlemekten imtina ettikleri takdirde ilgili sigortalıların zarar ve ziyan talep etmek hakları mahfuzdur.

B) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş olanlardan 50 yaşını doldurduktan sonra hiçbir işte çalışmayacak duruma düştükleri usulen anlaşılınlar, 5 nei maddede yazılı şartları yerine getirmemiş olsalar dahi, bu maddenin (A) bendindeki şartlar dâhilinde bu kanun hükümlerinden faydalandırılırlar.

C) 1 Nisan 1950 tarihinde 35 yaşını geçmiş olanlardan 50 yaşını doldurduktan sonra ölen ve 5 nei maddede yazılı şartları yerine getirmemiş olmakla beraber bu maddenin (A) bendindeki şartları yerine getirmiş bulunan sigortalıların hak sahiplerine bu kanun hükümleri dairesinde aylık bağlanır.

D) 1 Nisan 1951 tarihinden sonra hiçbir işte çalışmayacak duruma girmiş bulunanlar ile bu tarihten sonra ölen sigortalıların hak sahipleri de (B) ve (C) fıkraları hükümlerinden faydalandırılırlar.

Hü.

Ça. K.

MADDE 8. — 5417 sayılı Kanuna aşağıdaki ikinci geçici madde eklenmiştir :

Geçici ikinci madde — 5417 sayılı Kanunun ikinci maddesinin (A) fıkrasının bu kanunla değiştirilmesi suretiyle ihtiyarlık sigortasından istisna edilenlerin gerek kendileri gerekse iş verenlerin ödemiş buldukları ihtiyarlık sigortası primleri iş verenlere iade edilir.

İş verenler, İşçi Sigortaları Kurumunca iade olunan bu primlerin işçi veya hizmetlilerin ücretlerinden kesilmiş olan kısmını kendilerine derhal verir.

Ancak, bunlardan, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ihtiyarlık sigortasından tahsis edilmiş veya tahsis yapılması için kuruma yazı ile müracaatta bulunmuş olanların yahut da 5417 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsise hak kazanmış olup da Kuruma henüz müracaat etmemiş bulunanlardan, bu kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde müracaat edecek sigortalıların tahsisleri durdurulmaz ve bunların ödemiş bulunan primleri geri verilmez.

MADDE 7. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 8. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Başbakan

A. Menderes

Devlet Bakanı

F. L. Karaosmanoğlu

Millî Savunma Bakanı

Dışişleri Bakanı

F. Köprülü

Millî Eğitim Bakanı

T. İleri

Eko. ve Ticaret Bakanı

Muhlis Ete

G. ve Tekel Bakanı

R. S. Burçak

Ulaştırma Bakanı

S. Kurtbek

Başbakan Yardımcısı

Devlet Bakanı

S. Ağaoğlu

Adalet Bakanı

R. Nasuhioğlu

İçişleri Bakanı

H. Özyörük

Maliye Bakanı

H. Polatkan

Bayındırlık Bakanı

K. Zeytinoğlu

Sa. ve So. Y. Bakanı

Dr. E. H. Üstündağ

Tarım Bakanı

N. Ökmen

Çalışma Bakanı

N. Özsan

İşletmeler Bakanı

H. Gedik

MADDE 9. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ad. K.

MADDE 8. — 5417 sayılı Kanuna aşağıdaki ikinci geçici madde eklenmiştir :

İkinci geçici madde — 5417 sayılı Kanunun ikinci maddesinin (a) fıkrasının bu kanunla değiştirilmesi suretiyle ihtiyarlık sigortasından istisna edilenlerin gerek kendilerinin, gerekse iş verenlerinin ödemiş buldukları ihtiyarlık sigortası primleri iş verenlere iade edilir.

İş verenler, İşçi Sigortaları Kurumunca iade edilen bu primlerin işçi veya hizmetlilerin ücretlerinden kesilmiş olan kısmını kendilerine derhal verirler.

Ancak, bunlardan, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar ihtiyarlık sigortasından tahsis yapılmış veya tahsis yapılması için kuruma yazı ile müracaatta bulunmuş olanların, yahut da 5417 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsise hak kazanmış olup da kuruma henüz müracaat etmemiş bulunanlardan bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde müracaat edecek sigortalıların tahsisleri durdurulmaz ve bunların ödenmiş bulunan primleri geri verilmez.

MADDE 9. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 10. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.

Ti. K.

MADDE 9. — 5417 sayılı Kanuna aşağıdaki ikinci geçici madde eklenmiştir :

Geçici İkinci Madde — 5417 sayılı Kanunun ikinci maddesinin (a) fıkrasının bu kanunla değiştirilmesi suretiyle İhtiyarlık Sigortasından istisna edilenlerin gerek kendilerinin ; gerekse iş verenlerinin ödemiş buldukları İhtiyarlık Sigortası primleri iş verenlere iade edilir.

İş verenler, İşçi Sigortaları Kurumunca iade edilen bu primlerin işçi veya hizmetlilerin ücretlerinden kesilmiş olan kısmını kendilerine derhal verirler.

Ancak, bunlardan, bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar İhtiyarlık Sigortasından tahsis yapılmış veya tahsis yapılması için Kuruma yazı ile müracaatta bulunmuş olanların, yahut da 5417 sayılı Kanun , hükümlerine göre tahsise hak kazanmış olup da Kuruma henüz müracaat etmemiş bulunanlardan bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 30 gün içinde müracaat edecek sigortalıların tahsisleri durdurulmaz ve bunların ödenmiş bulunan primleri geri verilmez.

MADDE 10. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 11. — Bu kanunu Bakanlar Kurulu yürütür.